

บทที่ 4

ปัญหาและความต้องการของเยาวชนในปัจจุบัน

ปัญหาของเยาวชนในปัจจุบัน (ณรงค์ เสิงประชา, 2525: 33-47)

ปัญหาของเยาวชนในปัจจุบัน เกิดจากสาเหตุที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. ตัวของเยาวชนเอง การเปลี่ยนแปลงทางสภาพร่างกาย จิตใจและอารมณ์ทำให้เกิดความรุนแรงใจ กังวลใจว่าผู้ใหญ่ไม่เข้าใจ ทำให้กลâyเป็นเด็กคิดมาก เก็บตัว เข้ากับคนอื่นได้ยาก หากได้รับความกระทบกระเทือนใจอย่างรุนแรง อาจทำให้เครียด และเป็นโรคประสาท หรือโรคจิตได้ ผู้ใหญ่ต้องทำความเข้าใจกับสภาพปัญหาและธรรมชาติของเยาวชน แสดงความเห็นอกเห็นใจ ให้ความรักความเออใจใส่จนเข้าใจความไว้วางใจ และกล้าพูดที่จะพูดคุยก็ถึงเรื่องปัญหาและขอคำปรึกษาแนะนำ

2. สภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาของเยาวชน คือ

2.1 บ้าน เป็นสถานที่สำคัญที่สุดของเยาวชน เพราะเป็นสถานที่ที่ให้ความรักความเข้าใจ อบรมบ่มนิสัย ความประพฤติ และกิริยามารยาท ตั้งแต่เยาววัย ถ้าเด็กเกิดความรู้สึกว่าที่บ้านไม่มีความสุข ไม่มีใครเข้าใจ ทำให้เกิดปมด้อย และหลงไปในทางที่ผิดได้

2.2 โรงเรียน อาจารย์ผู้สอน มือทิพลดต่อเยาวชนมากกว่าบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก หากครูให้ความรัก ดูแลเอาใจใส่และเข้าใจจิตใจของเยาวชน จะมีส่วนช่วยชักนำพากษาให้เดินไปในทางที่ดี ช่วยลดปัญหาของเยาวชนได้มาก

2.3 เพื่อน เพื่อนมือทิพลดต่อเยาวชนอย่างมาก เช่นกัน เพราะในวัยนี้จะมีความรักเพื่อนรักหมู่คณะ หากได้เพื่อนดีจะช่วยกันนำไปสู่พฤติกรรมที่ดีงาม หากได้เพื่อนที่ไม่ดีจะชักนำไปสู่ความเสื่อมเสียได้

พฤติกรรมต่าง ๆ ที่มักจะพบเห็นในกลุ่มเยาวชนวัยรุ่น ซึ่งทำให้เกิดปัญหาคือ

1. ความก้าวร้าว เป็นการแสดงออกโดยการก่อเรื่องทะเลวิวาห์รังแกผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน มีอารมณ์ขุนแมว โกรธง่าย หน้าตาเคร่งเครียด ชอบโต้แย้ง กล่าวโหทยผู้อื่น พฤติกรรมเหล่านี้มีสาเหตุมาจาก

1.1 บิดามารดาตามใจมากเกินไป

1.2 ขาดความรัก ความอบอุ่น

พฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นสามารถแก้ไขได้โดย บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กเอง ต้องใจเย็นตั้งใจแก้ไขปัญหาด้วยความอดทน โดยวิธีการดังนี้

- ให้เด็กระบายน้ำใจโดย
- ฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบ
- ตักเตือนเด็กเป็นการส่วนตัว

2. ขโมย มีสาเหตุมาจาก

2.1 ต้องการแก้แค้น อิจฉาริษยาผู้อื่น

2.2 ไม่สามารถได้สิ่งที่ต้องการ

บิดามารดา ผู้ปกครองและครูอาจารย์ ควรอบรมให้เด็กรู้ว่าอะไรเป็นของตน อะไรไม่ใช่ของตนและรู้จักสิทธิของผู้อื่น

3. ยาเสพติด เยาวชนจะมีอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ง่าย และรุนแรง ขาดความยั่งคิด ถ้าเด็กมีปัญหาทางด้านจิตใจ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี และคนเพื่อนไม่ดี อาจตกเป็นทาสของยาเสพติดได้ง่าย

ประเภทของยาเสพติด ได้แก่

3.1 ฟัน มอร์ฟีน เอโรอีน ร้ายแรงมาก ทำอันตรายทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความนึกคิด บั้นทอนชีวิตและสุขภาพอย่างรวดเร็ว

อาการ ชูบผอม ตัวเหลือง ริมฝีปากเขียว ตาแดง ชื้นง่วงนอน ตาหรี่ ไม่ทิว พูดชาเลอะเลือน ถ้าฉีด พบรอยไหม้เกรียนที่นิ้วนิ้ว

3.2 ยานอนหลับและสูรา ยาระงับประสาท เช่น เซคคอนอล หรือเหล้าแห้ง พวกรโอมบาร์บีนาล สุราทุกชนิด ทำลายสมองและระบบประสาท

อาการ ง่วง เหงา non มีนซึม คล้ายเหล้า

3.3 การติดยาประเภทพืช เช่น กัญชา ในกระท่อม แรก ๆ ขัน นาน ๆ เสื่อม ไทย ทำให้เกิดประสาทหลอน หลงผิด ร่างกายเสื่อมโกร姆 เกิดโรคจิตได้ง่าย

อาการ พูดเพ้อเจ้อ แก้วตาขายากว้าง หลอกหลิบ หัวเราะลั่น ชอบกินของหวาน ผิด ปกติทางสายตา

3.4 การติดยาเสพติดประเภทแอมเฟตามิน ยาแก่ง่วง ยาขัน ยาเพิ่มกำลัง เช่น ยาบ้า ม้าขาว กระทิงแดง ลิปโพวิตันดี พากทำงานกลางคืน ขับรถยนต์ทางไกล แรก ๆ สคชีน กระปรี้กระเปร่า หลังจากนั้นอ่อนเพลีย สมองมีน

อาการ โงง พาก พุดเร็ว ไม่หิว ไม่เหนื่อย ปากแห้ง ญี่บุหรี่จัด

3.5 การติดยาเสพติดประเภทหลอนประสาท L.S.D., S.T.P. เมตาสีน พากยา เม็ด ยาน้ำชาลดลงบนก้อนน้ำตาล

อาการ ควบคุมตนเองไม่ได้ เกิดความฝันเพื่อง จิตหลอนเห็นแต่ภาพหลวง รวมทั้ง พากไประยะของน้ำมันเบนซิน ทินเนอร์ อาร์เชอร์ และเปลือกผลไม้เผาบางชนิด นำมาสูดดม ทำให้มึนงง จิตหลอนได้ง่าย

โทษของยาเสพติด

1. ทำให้สุขภาพร่างกายของผู้เสพเสื่อมโกรມลง จิตใจ łatwo
2. ไม่สนใจการเรียน การงานและการอาชีพ
3. ทำลายชื่อเสียงวงศ์ตระกูล นำไปสู่อชญากรรม
4. เสียศรษฐกิจและเป็นภัยต่อสังคมอย่างร้ายแรง

สาเหตุของการติดยาเสพติด

1. ติดเพราะคุณสมบัติของยาเอง
2. ความชื่นชอบทางจิตใจและอารมณ์ อย่างทดลอง หลอกเลี้ยงจากความทุกข์ยาก
3. ถูกชักชวน หลอกลวง บีบบังคับจากหมู่คณะ
4. สิ่งแวดล้อม มีการค้ายาเสพติด ติดยา บ้านอยู่บ้านเดียวกับผู้ติดยา ครอบครัวขาด ความอบอุ่นใจ แตกแยก ทะเลาะกัน

แนวทางแก้ไขปัญหาของเยาวชน

การแก้ปัญหาของเยาวชนนั้นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นทางบ้าน โรงเรียน และสถาบันอื่น ๆ ดังนี้

1. บ้านและครอบครัว ได้แก่ บิดา มารดา และผู้ปกครอง จะต้องปฏิบัติตามนี้

- 1.1 ต้องพยายามเข้าใจเด็ก ปลูกฝังความรัก และความเป็นเพื่อนให้เกิดขึ้น
- 1.2 ต้องเป็นผู้กล้าเผชิญกับความเป็นจริงอย่างถ้าหาญ
- 1.3 ต้องพยายามให้ความปลอดภัยแก่เด็กทุกด้าน
- 1.4 ต้องอบรมเด็กให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม
- 1.5 ต้องเป็นผู้ที่มีจุดมุ่งหมายที่ดีในชีวิต
- 1.6 ต้องไม่ทะเลกันต่อหน้าเด็ก
- 1.7 ต้องเป็นผู้มีอุดมคติสูงและเป็นผู้ที่มากกว่าผู้รับ
- 1.8 ต้องมีความยุติธรรมและมีเหตุผล

2. โรงเรียนและสถาบันการศึกษา มีบทบาทในการช่วยแก้ปัญหา เพราะเด็กอยู่ในโรงเรียนเป็นส่วนมาก เพื่อศึกษาและประกอบกิจกรรมร่วมกันเป็นกุ่ม เด็กเกรไม่ยอมไปโรงเรียนเนื่องจากประสบความล้มเหลวในการเรียน ได้รับความไม่เป็นธรรมจากครู ไม่ได้ร่วมกิจกรรมทำให้เกิดความเครียด ครูดูแลไม่ทั่วถึง เรียนไม่ทันเพื่อน ทำให้เบื่อหน่ายในการเรียน ครูควรช่วยสอดส่องดูแลความประพฤติการเรียนและช่วยแก้ปัญหาให้เด็ก

3. สถาบันต่าง ๆ คือ

- 3.1 วัด ศาสนาช่วยกล่อมเกลาจิตใจของเยาวชน เช่น พุทธศาสนา ยุวสมาคม สมาคมชาวพุทธ ชมรมพุทธธรรม
- 3.2 กรมประชาสุขภาพ ช่วยเหลือเด็กที่ไม่มีที่อยู่อาศัย ที่เรียน ที่ฝึกอาชีพ ช่วยแก้ปัญหาของสังคมและประเทศชาติ
- 3.3 สถาบันสงเคราะห์มารดาและเด็ก ช่วยซึ้งแนวทางในการแก้ปัญหาให้แก่ ผู้ปกครอง และเด็ก
- 3.4 องค์กรบริการเยาวชนช่วยแก้ไขปัญหาเด็กเป็นอย่างดี

การใช้เวลาว่างที่มีคุณค่าสำหรับเยาวชน

- ระหว่างปิดภาคเรียนทุกปี ประมาณ 2 เดือน นักเรียน นิสิต นักศึกษา ควรใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
 - การทำงานทำ เพื่อช่วยเหลือครอบครัวและสร้างประสบการณ์ให้กับตัวเอง รัฐบาลได้มอบหมายให้กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทยจัดบริการหางานให้เยาวชน ระหว่างปิดภาคเรียนในปี 2500 และยังขยายให้เยาวชนได้ทำงานในยามว่างจากเวลาปกติอีกด้วย โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้
 1. เพื่อช่วยเยาวชนให้มีรายได้พิเศษเพื่อเป็นทุนการศึกษา
 2. เพื่อช่วยเยาวชนให้รักอาชีพอิสระมากกว่าที่จะมุ่งหวังรับราชการทางเดียว
 3. เพื่อปลูกฝังนิสัยเยาวชนให้เป็นคนไม่เลือกงาน ถือว่างานสุจริตทุกอย่างมีเกียรติซึ่งเป็นอุปนิสัยสำคัญในการที่จะเป็นพลเมืองดีในอนาคต
 4. เพื่อปลูกฝังและอบรมให้เกิดความชำนาญในการทำงานตลอดจนความรับผิดชอบและปรับปรุงตนเองให้เข้ากันเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดี

5. ปลูกฝังให้เยาวชนเป็นคนมัธยสัสด รักคุณค่าของเงินและระหนักรถึงความเห็นอุบัติที่ได้รับ โดยเฉพาะเห็นใจผู้ประกอบมากขึ้น (พ.ศ 2514) ทำงานให้เกือกได้ 21,405 คน เช่น งานวิศวกรรม เคมี วิทยาศาสตร์ การสำรวจ บัญชี เลขาธุการ พิมพ์ดีด พนักงานต้อนรับ ตรวจสอบรูปหนังสือ ขายของหน้าร้าน ทำสวน ตกแต่งสนาม งานช่างต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า วิทยุ เครื่องยนต์ ช่างเย็บแบบ ช่างสี ไก่คัน้ำเที่ยว เสริฟอาหาร ขายตัวผ่านประตู เก็บลูกเห็นนิส ลูก กอล์ฟ งานแม่บ้าน งานเลี้ยงเด็ก งานเก็บค่าโดยสาร งานใช้วิชาชีพ วิชาการ และการออกกำลังกายอื่น ๆ การใช้เวลาว่างโดยการช่วยงานบ้านของพ่อแม่ ผู้ปกครอง การเข้าเรียนหนังสือเข้าห้องสมุด การกวดวิชา (เรียนพิเศษ) การเรียนศิลปะ ดนตรีต่าง ๆ การพักผ่อนหรือออกทัศนศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ

ความต้องการของเยาวชนในปัจจุบัน

เยาวชนอาจต้องคำนึงตัวเองว่า

1. เยาวชนคิดว่า เมื่อว่าเราจะยังมีอายุเพียงอยู่ในช่วงอายุนี้ (15-25 ปี) เราจะมีบทบาทอะไรได้บ้าง ในฐานะที่เป็นคนไทย

2. เราคิดว่า เราได้พัฒนาตนเองทุกด้านเต็มความสามารถของเราแล้วหรือยัง
 3. เยาวชนบางคนโชคดีกว่าบางคนในด้านความเป็นอยู่และโอกาส ถ้าเราเป็นผู้โชคดีกว่า เราจะมีบทบาทอะไรสำหรับผู้ที่โชคไม่ดีเท่าเรา ถ้าเราคิดว่าเราโชคไม่ดี เราจะปรับปรุงสภาพด้วยตัวเราเองได้หรือไม่ อย่างไร
 4. เยาวชนคิดว่า ได้ใช้เวลาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแล้วหรือยัง
 5. กิจกรรมของเรามีเป็นเยาวชนทั้งผู้ที่อยู่ในโรงเรียนและผู้ที่ไม่อยู่ในโรงเรียน อีกต่อการพัฒนาตนของ ชุมชน สังคมและผู้อื่นหรือไม่ หรือกระบวนการที่สอนความอยู่เย็นเป็นสุขของคนอื่น หรือทำลายชีวิตและทรัพย์สินของคนอื่น
 6. เราเคยช่วยเพื่อนรุ่นราวกว่าเดียวกันหรือไม่ โดยเฉพาะผู้ที่ด้อยโอกาสหรือยากจนกว่า
 7. เรายากเห็นสภาพแวดล้อมของบ้านเมืองเราให้เป็นอย่างไร แล้วเราทำอะไรได้บ้างเพื่อให้สภาพแวดล้อมมีคุณภาพที่จะช่วยให้เราเองมีความเป็นอยู่อย่างมีคุณภาพด้วย
 8. เราเข้าใจพ่อแม่ผู้ปกครองและพี่น้องของเราหรือไม่ หรือเราต้องการให้ห่างเหล่านี้เข้าไปแต่เพียงฝ่ายเดียว เราจะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ต่างอาชุหรือต่างวัยกับเราได้อย่างไร
 9. เยาวชนเชื่อเรื่องการกระทำดีและการมีคุณธรรมหรือไม่ คนที่เชื่อและคนที่ไม่เชื่อมีอะไรเหมือนกันหรือต่างกัน
 10. เรายากเห็นประเทศไทยเจริญรุ่งเรืองหรือไม่ เจริญรุ่งเรืองเรื่องอะไรบ้าง เยาวชนมีส่วนตรงไหนได้บ้าง
- คำตอบของค่าตามทั้ง 10 ข้อนี้ เป็นแนวคิดที่บ่งชี้ถึงความต้องการของส่วนของเยาวชน ได้ นอกจากนี้ยังมีความต้องการด้านอื่น ๆ ของเยาวชนดังนี้
1. ต้องการความเป็นอิสระ ไม่ขึ้นกับบุคคลหนึ่งบุคคลใด
 2. ต้องการคนเพื่อนและสามารถปรับตัวให้เข้ากันเพื่อนต่างเพศได้ดี
 3. ต้องการแสดงออก
 4. ต้องการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิตของตนเอง

สภาพปัญหา แนวทางพัฒนาแก้ไขและความต้องการพัฒนาเด็กและเยาวชน

จากสรุปผลการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องเยาวชนกับแนวทางสร้างชีวิต 15-17 สิงหาคม 2531 ณ โรงแรมเวียงใต้ กทม. ได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับเยาวชนในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การเลี้ยงลูกให้เติบโตอย่างสมบูรณ์ตามหลักพัฒนาการของแต่ละวัย
 2. การสอนลูกให้คิดเป็น และพึงคนเองได้
 3. การสอนให้ลูกรู้จักตนเอง รักผู้อื่นและช่วยเหลือผู้อื่น
 4. บทบาทของบ้าน
 - 4.1 บทบาทของบ้าน (พ่อแม่) ที่มีต่อลูก
 - 4.2 การวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาของลูก
 - 4.3 การวางแผนเพื่อการดำรงชีวิตในสังคม
 - 4.4 ค่านิยมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
 5. บทบาทของโรงเรียน
 - 5.1 งานปกครองในโรงเรียนมีส่วนสร้างบุคลิกภาพของนักเรียน
 - 5.2 การปลูกฝังและสร้างเสริมให้นักเรียนมีค่านิยม พื้นฐานที่ดีต่อการดำรงชีวิต
 - 5.3 การเสนอแนะและการเตรียมนักเรียนเพื่อประกอบอาชีพ
 6. แนวทางพัฒนาตนเองในด้านศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม
 7. แนวทางพัฒนาตนเองในด้านลักษณะนิสัยบุคลิกภาพ สุนทรีย์ และนันทนาการ
 8. แนวทางพัฒนาตนเองในด้านศึกษาหาความรู้ และการอาชีพ
 9. แนวทางที่ผู้ปกครอง ครู ช่วยสนับสนุนให้เยาวชนพัฒนาตนเอง
- ผู้เข้าร่วมอภิปรายได้สรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางพัฒนา แก้ไขของประเด็นที่อภิปรายทั้ง 9 ข้อ ไว้ดังนี้

1. การเลี้ยงดูให้เดินต่ออย่างสมบูรณ์ตามหลักพัฒนาการของแต่ละวัย

สภาพปัจจุบัน/ปัญหา	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
ฝ่ายพ่อแม่-ผู้ปกครอง มีปัญหาทางเศรษฐกิจ	– ให้พ่อแม่ชี้แจงให้ลูกเข้าใจสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว – โรงเรียนช่วยส่งเสริมการหารายได้ของนักเรียนจากการทำงานของนักเรียน – โรงเรียนแนะนำอาชีพ – โรงเรียนจัดหาทุนการศึกษา – จัดหาสื่อที่เหมาะสม สามารถช่วยแก้ไขปัญหาให้นักเรียน – เสนอแนะเยาวชนในเรื่องการคบเพื่อน – เสนอให้หน่วยงานที่มีบทบาทของการบำบัดในครอบครัวเข้าไปช่วยเหลือ
ลิงแวงคล้อง สภาพครอบครัว ไม่รักใคร่กัน เกลียด	– ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการของเด็กให้ความรู้แก่พ่อแม่ – โรงเรียนและสมาคมผู้ปกครองและครุภารกิจ มีส่วนช่วยเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง – โรงเรียนหรือสมาคมฯ จัดประชุมผู้ปกครองและสอดแทรกเรื่องคุณธรรมแก่ผู้ปกครอง
ขาดคุณธรรม	

2. การสอนลูกให้คิดเป็นและพึงพาตนาเองได้

สภาพปัจจุบัน/ปัญหา	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
พ่อแม่รักลูกมากเกินไป จึงช่วยเหลือและปกป้องลูกมากกว่าที่ควร	– มอบหมายงานให้เด็กทำเพื่อให้รู้จักรับผิดชอบ – ให้เด็กช่วยเหลือตนเอง – ครูแนะนำมีบทบาทในการประสานระหว่างเด็กและครูบอร์ครัว – พ่อแม่ควรเปิดโอกาสให้ลูกพึงพาตนาเอง ตัดสินใจเองได้บ้าง – ให้มีการปรึกษาหารือกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว – ครูปรับปรุงวิธีการสอน – จัดกระบวนการเรียนการสอนให้เด็กมีส่วนร่วม – จัดกิจกรรมเสริมให้เด็กแสดงออก – ครูและพ่อแม่ ยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก
วัฒนธรรมไทยให้การพ่ออาวุโส ผู้ใหญ่ไม่รับฟังความคิดเห็นของเด็ก	

3. การสอนลูกให้รู้จักรักตนเอง รักผู้อื่นและช่วยเหลือผู้อื่น

สภาพปัจจุบัน/ปัญหา	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
เด็กไม่รับตนเอง เพราะไม่รู้ว่าตนมีความสามารถ	– พ่อแม่ ครู ให้คำยกย่อง ชมเชย ให้กำลังใจเพื่อให้เด็กภูมิใจในตนเอง
เด็กไม่ช่วยเหลือผู้อื่น เพราะไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น	– พ่อแม่เป็นตัวอย่างในการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น – ยกย่องชมเชยแบบอย่างที่ดี

4. บทบาทของบ้าน

สภาพปัจจุบัน/ปัญหา	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
ไม่มีเวลาให้กับลูกเนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจ ครอบครัวแตกแยก ลูกขาดความอบอุ่น เด็กขาดการอบรมคุณธรรมอย่างใกล้ชิด ความต้องการของพ่อแม่ไม่ตรงกับความต้องการของลูก	ปัญหาทั้งหมดสามารถแก้ไขโดยการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลเด็ก ดู การวางแผนการศึกษา การดำรงชีวิตในสังคมและค่านิยมในการประกอบอาชีพ

5. บทบาทของโรงเรียน

สภาพปัจจุบัน/ปัญหา	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
การดูแลและปักธงนักเรียนได้ไม่ทั่วถึง เนื่องจากมีนักเรียนมากเกินไป โรงเรียนมีระเบียบที่เข้มงวดมากเกินไป สภาพแวดล้อมของสังคมในปัจจุบันก่อให้เกิดปัญหานักเรียนทึ่งกลุ่ม	ปัญหาทั้งหมดควรแก้ไขโดยจัดอบรมชี้แจงครุภาระยกระดับระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียนให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ปัญหาสภาพแวดล้อมสังคมแก้ไขโดยให้ความรู้และแนวทางปฏิบัติให้เด็กเกิดความเข้าใจสภาพของสังคมในปัจจุบันและนำไปปฏิบัติตนให้ถูกต้อง

6. แนวทางพัฒนาองค์กรในด้านศาสนา คุณธรรมและจริยธรรม

สภาพปัจจุบัน/ปัญหา	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
เยาวชนสนใจด้านศาสนา คุณธรรมและจริยธรรมน้อยลง	– ให้เด็กมีส่วนร่วมในการประกอบพิธีทางศาสนา – ส่งเสริมให้เด็กได้ร่วมกิจกรรมของศาสนาในโอกาสต่าง ๆ – พัฒนาการเสนอข่าวสารและสื่อมวลชนทุกแขนงให้สอดคล้องกับสภาพสังคม

7. แนวทางพัฒนาองค์กรในด้านลักษณะนิสัยบุคลิกภาพ สุนทรี และนักงานการ

สภาพปัจจุบัน/ปัญหา	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
เยาวชนสนับสนุนในบทบาทของตัวเอง ผู้ใหญ่ปรับตัวที่จะรับการแสดงออกและพฤติกรรมบางอย่างของบุตรหลานตนเองในยุคปัจจุบันไม่ได้	– ผู้ใหญ่ต้องเปิดใจและปรับตัวบ้าง – ผู้ใหญ่แนะนำทางที่เหมาะสมกับบุคคลมาย – ผู้ใหญ่เป็นแม่แบบที่ดี

8. แนวทางพัฒนาองค์กรในด้านศึกษาความรู้และการอาชีพ

สภาพปัจจุบัน/ปัญหา	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
เยาวชนมีค่านิยมในการเลือกอาชีพที่ไม่ถูกต้อง เช่น เลือกอาชีพที่มีเกียรติ ค่านิยมในการบริโภคทำให้เยาวชนไม่คิดจะเป็นผู้ผลิต	– ปลูกฝังและสนับสนุนค่านิยมที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ – เปิดโอกาสให้เยาวชนได้ศึกษาความรู้จากแหล่งประกอบการใหม่ๆ

9. แนวทางที่ผู้ปกครอง ครู ช่วยสนับสนุนให้เยาวชนพัฒนาต่อ

สภาพปัจจุบัน/ปัญหา	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
	– ผู้ใหญ่ต้องเป็นแม่แบบที่ดี
	– ให้คำแนะนำและสั่งสอนแนวทางที่ถูกต้อง
	– สนับสนุนและส่งเสริมในเรื่องความรู้ ปัจจัยและโอกาสแก่เยาวชน

สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539

จากการวิเคราะห์แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและประชากร อันจะมีผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539 และจากการประเมินผล การดำเนินงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530-2534 ดังได้กล่าวมาแล้วได้พบว่า สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่สำคัญ ซึ่งจะยังคงมีอยู่ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539 นี้ แบ่งออกได้เป็นสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาเด็กและเยาวชน 5 ด้าน และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ สภาพปัญหาเกี่ยวกับสถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน และสภาพปัญหาในการประสานงาน และการวางแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนดังรายละเอียดต่อไปนี้

สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามด้านต่าง ๆ และตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต

1. อัตราการเกิดของทารกยังสูงอยู่ กล่าวคือในปี 2532 อัตราการเกิดเท่ากับ 20.4 ต่อประชากรพันคน ทำให้อัตรากำลังการเพิ่มของประชากรในปี 2532 เท่ากับร้อยละ 1.4 ทั้งนี้เนื่องมาจากการ

1.1 หญิงวัยเจริญพันธุ์ยังคงมีอัตราเพิ่มสูง เนื่องจากอัตราการเกิดของทารกที่สูง มากเด่นในอดีตก่อนมีการวางแผนครอบครัวหรือเมื่อ 20 ปีที่แล้ว ส่งผลให้หญิงวัยเจริญพันธุ์มีอยู่เป็นจำนวนมากถึง 8.7 ล้านคน ในปี 2534 และจะเพิ่มขึ้นถึง 9.9 ล้านคน ในปี 2539 นอกจากนี้ หญิงวัยเจริญพันธุ์ที่แต่งงานแล้วและอยู่กินกับสามียังคงกำเนิดได้ไม่ถึงตามอัตราที่ต้องการ (อัตราการคุณกำเนิดของหญิงวัยเจริญพันธุ์ที่แต่งงานแล้วและอยู่กินกับสามีในปี 2532 เท่ากับ ร้อยละ 59.1)

1.2 ประชากรบางพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ โดยเฉพาะกลุ่ม เป้าหมายบางกลุ่ม เช่น ชาวไทยภูเขา ชาวไทยต่างดั้นธรรมในภาคใต้ ชุมชนแออัดในเมือง และคนงานในโรงงาน ฯลฯ ยังไม่ยอมรับการวางแผนครอบครัว และมีค่านิยมของการมีลูกมาก ทำให้อัตราการเกิดของทารกในพื้นที่เหล่านี้สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

2. อัตราตายของแม่และเด็กยังสูงอยู่ ก่อตัวคือ ในปี 2530 อัตราตายของแม่เนื่องจาก การตั้งครรภ์และการคลอดเท่ากับ 0.4 ต่อการเกิดมีชีพพันคน อัตราตายของทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี เท่ากับ 35 ต่อการเกิดมีชีพพันคน (โดยเฉลี่ยอย่างยิ่งทารกแรกเกิด 0-28 วัน จะมีจำนวนการ ตายถึงครึ่งหนึ่งของจำนวนทารกอายุต่ำกว่า 1 ปีตายทั้งหมด) และอัตราตายของเด็กต่ำกว่า 5 ปี เท่ากับ 45 ต่อการเกิดมีชีพพันชีพ ทั้งนี้มีสาเหตุจาก

2.1 การให้หญิงมีครรภ์ได้รับการดูแลก่อนคลอดครบ 4 ครั้ง ทำคลอดและได้ รับการดูแลหลังคลอดโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือพดุงครรภ์โดยรวมที่ผ่านการอบรมแล้ว รวม ทั้งการฉีดวัคซีนบาดทะยักแก่หญิงมีครรภ์ให้ครบ 2 เที่ยม ยังทำได้ไม่ครอบคลุมประชากรทั้ง หมด ก่อตัวคือ ในปี 2533 หญิงมีครรภ์ที่ได้รับการดูแลก่อนคลอดครบ 4 ครั้ง มีร้อยละ 65.2 ได้ รับการทำคลอดโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือพดุงครรภ์โดยรวมที่ผ่านการอบรมแล้ว ร้อยละ 84.8 และได้รับการดูแลหลังคลอด ร้อยละ 46.4 นอกจากนี้หญิงมีครรภ์ที่ได้รับการฉีดวัคซีน ป้องกันโรคบาดทะยักเข็มที่ 2 และกระตุนมีร้อยละ 75.6 ซึ่งทำให้โรคบาดทะยักในทารกแรก เกิดยังคงเป็นปัญหาสำคัญโดยเฉพาะในชนบทห่างไกลจากสกัดในปี 2531 พบรากแรกเกิดติด เชื้อโรคบาดทะยัก จำนวน 302 คนและตาย 70 คน ต่อปี 2533 ตาย 28 คน

2.2 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคต่าง ๆ แก่ทารกยังไม่ครอบคลุมประชากรทั้ง หมด ในปี 2533 ทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี ได้รับวัคซีนวัณโรคร้อยละ 96 วัคซีนคอตีบ ไอกรณ บาดทะยัก ร้อยละ 90 วัคซีนโปลิโอ ร้อยละ 90 และวัคซีนหัด ร้อยละ 80

3. เด็กและเยาวชนยังเจ็บป่วยหรือตายด้วยโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน โรคติดต่อที่สำคัญ โรคไม่ติดต่อที่สำคัญ และโรคที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม ดังนี้

3.1 โรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน เช่น โรคคอตีบ ไอกรน นาคทะยัก โปลิโอ หัด วัณโรค ไข้สมองอักเสบ โรคตับอักเสบ เป็นต้น โดยมีอัตราการป่วยด้วยโรคดังกล่าว ดังนี้

- คอตีบ ร้อยละ 0.17 ต่อแสนคน ในปี 2532
- ไอกรน ร้อยละ 1.9 ต่อแสนคน ในปี 2532
- นาคทะยัก ร้อยละ 31.07 ต่อแสนคน ในปี 2532
- โปลิโอ ร้อยละ 0.008 ต่อแสนคน ในปี 2533
- หัด ร้อยละ 21.31 ต่อแสนคน ในปี 2532
- วัณโรคปอด ร้อยละ 0.22 ต่อแสนคน ในปี 2530

การที่เด็กและเยาวชนเจ็บป่วยหรือตายด้วยโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนเหล่านี้ มีสาเหตุ มาจาก

- การให้การป้องกันโรคหรือการเฝ้าระวังโรคต่างๆ แก่เด็กและเยาวชนยังไม่ครอบคลุมได้ทั้งหมด อันเนื่องมาจากการขาดแคลนของครองครัว ความไม่รู้ของพ่อแม่และของเด็ก และเยาวชน ฯลฯ

- การให้ภูมิคุ้มกันโรคที่ป้องกันได้ยังไม่ครอบคลุมประชากรเป้าหมายคือเด็กจะต้องได้รับวัคซีนทั้งหมด (โรคดังกล่าวได้แก่ ไข้คอตีบ ไอกรน นาคทะยักโปลิโอ ไวรัสตับอักเสบบี)

3.2 โรคติดต่อที่สำคัญ เช่น โรคออดส์ ภัยโรค โรคอุจจาระร่วง มีด อยิวัตกโรค ไข้สุกใส ไข้แอนแทริก โรคติดเชื้อเมียนพลันในระบบทางเดินหายใจที่รุนแรง หรือกลุ่มอาการไข้หวัด ปอดบวม และปอดขักเสน ไข้เลือดออก ไข้มาลาเรีย วัณโรคระบบหายใจ เป็นต้น ซึ่งการที่เด็กและเยาวชนเจ็บป่วยหรือตายด้วยโรคติดต่อดังกล่าว นี้ ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการดำเนินงานให้การป้องกันโรคหรือเฝ้าระวังโรคต่างๆ แก่เด็กและเยาวชนยังไม่ครอบคลุมได้ทั้งหมด รวมทั้งมาจากการขาดแคลนของครองครัว ความไม่รู้ของพ่อแม่ของเด็กและเยาวชน โดยมีอัตราการเจ็บป่วยและตายของบางโรคที่สำคัญ ดังนี้

3.2.1 เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มป่วยเป็นโรคออดส์เพิ่มขึ้น ซึ่งโรคนี้เป็นโรคที่ยังไม่มีวัคซีนป้องกัน และผู้ป่วยจะต้องถึงแก่ความตายโดยไม่มีวิธีรักษา จากสถิติของ

กระทรวงสาธารณสุขเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2534 รายงานว่ามีผู้ป่วยโรคเอดส์ (AIDS) ผู้มีอาการสัมพันธ์กับเอดส์ (ARC) และผู้ติดเชื้อโดยไม่มีอาการ (HIV infection) รวมทั้งสิ้น 27,374 คน ในจำนวนนี้เป็นการที่เกิดจากมาตรการที่ติดเชื้อเอดส์จำนวน 210 คน และมีโอกาสสูงมากที่ทางที่เกิดจากการดำเนินงานที่ได้รับเชื้อเอดส์ผ่านทางรัก โดยประมาณร้อยละ 30-50 ของลูกจะมีโอกาสติดเชื้อร้อยละ 8 ของทางที่ติดเชื้อจะแสดงอาการภายใน 2 ปี และเกือบทั้งหมดจะตายภายใน 1 ปี หลังจากที่แสดงอาการ นอกจากสถิติคงล่าวนแล้ว ยังมีจำนวนผู้ป่วยอายุ 0-4 ปี 12 คน อายุ 5-9 ปี 2 คน อายุ 10-14 ปี 58 คน อายุ 15-19 ปี 3,478 คน และอายุ 20-24 ปี 7,310 คน รวมจำนวนเด็กและเยาวชนอายุ 0-24 ปีที่ป่วยด้วยโรคเอดส์ 10,860 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 39.7 ของผู้ป่วยด้วยโรคเอดส์ทั้งหมด

การที่เด็กและเยาวชนป่วยเป็นโรคเอดส์นี้ นอกจากสาเหตุรวมข้างต้นแล้ว ยังมีสาเหตุสำคัญมาจากการ

- ติดเชื้อมาจากพ่อแม่ที่มีเชื้อเอดส์ โดยผ่านทางรัก
- ใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้ที่มีเชื้อเอดส์
- มีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่มีเชื้อเอดส์

3.2.2 จากสถิติของกระทรวงสาธารณสุขในปี 2533 รายงานว่า มีผู้ป่วยเป็นโรคทั้งสิ้น 252,263 ราย ในจำนวนนี้มากกว่าครึ่งหนึ่งคือ 148,413 ราย หรือร้อยละ 58.8 เป็นเด็กและเยาวชนในบรรดาผู้ป่วยทั้งหมดนี้ เป็นผู้ป่วยในวัย 15-24 ปี มากที่สุดถึงร้อยละ 58.5 หรือมีอัตราป่วยเป็นโรค 12.1 ต่อประชากรวัยเดียวกันพันคน

การที่เด็กและเยาวชนป่วยเป็นกรณีโรคเป็นจำนวนมากนักนี้ นอกจากสาเหตุรวมข้างต้นแล้ว ยังมีสาเหตุจาก

- สภาพแวดล้อมทางสังคมเต็มไปด้วยสิ่งบัญชากลางๆ และมีจำนวนสถานบริการที่มีผู้ประกอบอาชีพบริการทางเพศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นแหล่งแพร่เชื้อโรค
- การควบคุมการโรคเป็นไปด้วยความยากลำบาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ประกอบอาชีพบริการทางเพศ เนื่องจากการค้าประเวณเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายและมีการเคลื่อนย้ายกันอยู่ตลอดเวลา
- เยาวชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการระวัง ป้องกันและการรักษา

3.2.3 ในปี 2531 มีการถดถ่ายด้วยโรคอุจาระร่วง 298 คน หรือร้อยละ 0.3 ต่อการเกิดมีซีพ 1,000 คน นอกเหนือนี้มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ป่วยด้วยโรคอุจาระร่วงเฉียบพลันจำนวน 4,644 ต่อแสนคน และถดถ่ายด้วยโรคอุจาระร่วง 550 คน หรือร้อยละ 4 ของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปี ทั้งหมดที่ตาย และคิดเป็นร้อยละ 2.27 ของเด็กและเยาวชนทั้งหมดที่ตาย

3.2.4 อัตราป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกของเด็กและเยาวชนยังคงสูงอยู่

3.2.5 อัตราตายด้วยโรคติดเชื้อเฉียบพลันในระบบทางเดินหายใจหรือกลุ่มอาการไข้หวัด และปอดบวมของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เท่ากับ 54 ต่อแสนคน

3.2.6 ในปี 2531 อัตราตายของเด็กและเยาวชนด้วยโรคปอดอักเสบเท่ากับร้อยละ 3.5

3.2.7 ไข้มาเลเรีย ร้อยละ 1.8 ในปี 2531

3.2.8 วัณโรคระบบหายใจ ร้อยละ 0.5 ของเด็กและเยาวชนทั้งหมดที่ตายในปี 2531

3.3 สาเหตุและโรคไม่ติดต่อที่สำคัญ ซึ่งเกิดขึ้นสูงในกลุ่มเด็กและเยาวชน เช่น อุบัติเหตุ โรคที่สัมพันธ์กับความเป็นเมืองและอุตสาหกรรม เช่นโรคหัวใจ โรคมะเร็ง เป็นต้น โดยมีอัตราตายด้วยสาเหตุและโรคดังกล่าวดังนี้

3.3.1 เด็กและเยาวชนตายด้วยอุบัติเหตุมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เยาวชนอายุ 15-24 ปีตายด้วยสาเหตุนี้เป็นขั้นดับแรกของการตายด้วยสาเหตุต่าง ๆ และในจำนวนนี้เป็นการตายด้วยอุบัติเหตุบนท้องถนนมากที่สุดจากสถิติในปี 2531 เด็กอายุ 0-4 ปี, 5-14 ปี และเยาวชน 15-24 ปี ตายด้วยอุบัติเหตุและการเป็นพิษ จำนวน 1,063 คน 1,706 คน และ 4,035 คน ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 19.9 ของเด็กและเยาวชนทั้งหมดที่ตาย

การที่เด็กและเยาวชนเจ็บป่วยและตายด้วยอุบัติเหตุมีสาเหตุเนื่องมาจาก

- พ่อแม่ และตัวเด็กและเยาวชนเอง ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในวิธีการป้องกันและรักษา โดยเฉพาะการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย การใช้รถใช้ถนน ฯลฯ
- เยาวชนอยู่ในวัยศึกษาน่อง ประมาณ และชอบเล่น ท้าทายกับการใช้รถใช้ถนน และการเกิดอุบัติเหตุ อุบัติภัยต่าง ๆ

3.3.2 เด็กและเยาวชนที่อยู่ในเขตเมืองและเขตอุตสาหกรรม รวมทั้งเขตเกษตรกรรมหนาแน่นเจ็บป่วยและตายด้วยโรคและสาเหตุที่สัมพันธ์กับความเป็นเมืองและ

อุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งความเสื่อมโถรณะและสภาวะแวดล้อมของเมือง เช่น การบาดเจ็บจากการเป็นพิษ การถูกพิษ และสาเหตุจากสารเคมีและเครื่องจักร อาจก่อเป็นพิษจากyan พาหนะและโรงงานอุตสาหกรรม นำเสียจากแหล่งชุมชน บะดีดีเชื้อจากโรงพยาบาลและตลาด เป็นต้น ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการ

- ประชาชน ชุมชน และโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ขาดความรับผิดชอบและสำนึกต่อสังคมส่วนรวม

- เด็กและเยาวชนขาดความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันภัยจากสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ หรือโรคและสาเหตุที่สัมพันธ์กับความเป็นเมืองและอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้น

3.3.3 เด็กและเยาวชนที่ตายด้วยโรคหัวใจ มีจำนวน 2,242 คนหรือร้อยละ 6.6 ของเด็กและเยาวชนทั้งหมดที่ตาย และตายด้วยโรคมะเร็ง มีจำนวน 855 คน หรือร้อยละ 2.5 ของเด็กและเยาวชนทั้งหมดที่ตาย ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากเด็กและเยาวชนขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องโภชนาการและการป้องกันโรคดังกล่าว โรคถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ ได้แก่ โรคโลหิตจางชาลาสซีเมียเด็กและเยาวชนที่ป่วยเป็นโรคนี้จะมีปัญหาโลหิตจางมากแต่กำเนิด และมีอาการซึ้ง ตับและม้ามโต หนืดอย่างง่าย ตายเร็ว ปัจจุบันมีผู้ป่วยเป็นโรคนี้ 5 แสนคน และผู้เป็นพำน (ผู้มีกรรมพันธุ์ผิดปกติแพ้ภูมิโดยไม่มีอาการ) ประมาณ 18 ล้านคน หรือร้อยละ 31.6 ของประชากรทั้งหมด การที่เด็กและเยาวชนป่วยเป็นพำนโรคโลหิตจางชาลาสซีเมีย มีสาเหตุมาจากการที่พ่อหรือแม่เป็นพำนหรือป่วยเป็นโรคนี้แล้วถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์มาสู่ลูก

4. เด็กและเยาวชนมีสภาวะสุขภาพในช่องปากไม่ดี จากการสำรวจสภาวะทันตสุขภาพ เมื่อเดือนมิถุนายน 2532 ซึ่งเป็นการสำรวจทันตสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 3 พบว่า

4.1 เด็กอายุ 3 ปี เป็นโรคฟันผุ ร้อยละ 67

4.2 เด็กอายุ 5-6 ปี เป็นโรคฟันผุในพันน้ำนม ร้อยละ 83.1 มีค่าดัชนีฟันผุ ถอน อุด (dmft) 5.6 ชิ้นต่อคน และมีค่าดัชนีฟันผุ ถอน อุด (dmft) ในฟันแท้ 0.3 ชิ้นต่อคน

4.3 เด็กอายุ 12 ปี เป็นโรคฟันผุ ร้อยละ 49.2 และมีค่าดัชนีฟันผุ ถอน อุด (dmft) 1.5 ชิ้นต่อคน

4.4 เยาวชนอายุ 18 ปี เป็นโรคฟันผุหรือสูญเสียฟัน ร้อยละ 63.3 และมีค่าดัชนีฟันผุ ถอน อุด (dmft) 2.7 ชิ้นต่อคน

การที่เด็กและเยาวชนมีสภาวะสุขภาพในช่องปากไม่ดีนั้น เนื่องจาก

- การขาดความรู้และการระมัดระวังรักษาอนามัยในช่องปาก
- สัดส่วนของบริการทันตกรรมเพื่อบำบัดรักษาโรคในช่องปากยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

5. เด็กและเยาวชนป่วยเป็นโรคจิตและภาวะแปรปรวนทางจิตมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

อย่างรวดเร็ว จากรายงานของกระทรวงสาธารณสุข ในปี 2533 พบว่ามีผู้ป่วยเป็นโรคจิตและภาวะแปรปรวนทางจิตในทุกกลุ่มอายุ จำนวน 1.78 ล้านคน นอกจากนี้ สถิติของศูนย์สุขภาพจิต กรมการแพทย์ พบว่าในช่วงปี 2530-2532 จำนวนผู้ป่วยใหม่ที่เป็นเด็กอายุ 1-4 ปี ที่ขอรับบริการที่ศูนย์ฯ เพิ่มขึ้นเกือบ 2 เท่า และจำนวนผู้ป่วยนอกในกลุ่มอายุ 1-4 ปี เพิ่มจาก 428 คน ในปี 2530 เป็น 1,634 คน ในปี 2533 หรือเพิ่มขึ้นเกือบ 4 เท่า ส่วนผู้ป่วยกลุ่มอายุ 5-9 ปี เพิ่มขึ้นจาก 1,795 คน ในปี 2530 เป็น 2,137 คน ในปี 2533 หรือเพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 20 การป่วยเป็นโรคจิตและภาวะแปรปรวนทางจิตนี้จะมีผลต่อพัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจบกพร่องหรือชัก 搦 ปัญหาด้านอัตโนหศ์และการแสดงออกของอารมณ์ที่ไม่เหมาะสมพฤติกรรมก้าวร้าวทึบมีสาเหตุมาจาก

- การให้บริการดูแลก่อนคลอด การทำคลอด และการดูแลหลังคลอด โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือพดุงครรภ์ไม่ราบรื่นที่ผ่านการอบรมแล้ว ยังไม่ครอบคลุมทำให้ไม่อาจป้องกันหรือแก้ไขเด็กที่อาจมีปัญหาทางจิตตั้งแต่แรกเกิดได้
- การเลี้ยงดูเด็ก สิ่งแวดล้อมในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคมยังไม่ดีพอ
- การให้บริการปรึกษาและช่วยเหลือปัญหาทางด้านสุขภาพจิตแก่เด็กและเยาวชน ยังไม่เพียงพอ

6. สภาพความสมบูรณ์แข็งแกร่งของร่างกายของเด็กและเยาวชนไทยยังไม่ได้มาตรฐาน ตามเกณฑ์อายุและเพศ กล่าวคือ

6.1 เด็กและเยาวชนไทยส่วนใหญ่มีน้ำหนักและส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานจากการสำรวจในปี 2529 พบว่า เด็กชายอายุ 12 ปี ในเมืองและชนบทมีน้ำหนักเฉลี่ยเท่ากับ 33.4 กก. (เกณฑ์ 36.7 กก.) สูงเฉลี่ย 141.6 และ 140.4 ซม. ตามลำดับ (เกณฑ์ 145.8 ซม.) ส่วนเด็กหญิงอายุ 12 ปี ในเมืองและชนบทมีน้ำหนักเฉลี่ย 35.3 ถึง 36.4 กก. ตามลำดับ (เกณฑ์ 40 กก.) และสูงเฉลี่ย 144.3 ถึง 145.0 ซม. ตามลำดับ (เกณฑ์ 147.3 ซม.)

6.2 สมรรถภาพทางกายของเด็กไทยทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอายุ 10-12 ปี ทั้งในเมืองและชนบทต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ยกเว้นเรื่องแรงบีบมือที่ทนต่อของเด็กชาย และหญิง 8-9 ปี เรื่องนั่งอtotวของเด็กชายอายุ 11 ปี และเรื่องวิ่งเก็บของและวิ่งทางไก่ของเด็กชายและหญิงอายุ 8-12 ปี เท่านั้นที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

การที่สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกายของเด็กและเยาวชนไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์นี้ มีสาเหตุมาจากการได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ กับความต้องการของร่างกาย และขาดการส่งเสริมด้านการออกกำลังกายที่เหมาะสม จากการสำรวจในปี 2530 พนวานีเด็กอายุ 6-14 ปี ร้อยละ 48.8 ของเด็กในวัยเดียวกันเท่านั้นที่ได้เล่นกีฬา

ด้านโภชนาการ

เด็กและหญิงมีครรภ์ส่วนหนึ่งยังคงมีปัญหาทุพโภชนาการอยู่ ซึ่งจากการสำรวจภาวะโภชนาการในปัจจุบัน พบว่า

1. น้ำหนักทารกแรกเกิดในปี 2533 ทารกแรกเกิดยังมีน้ำหนักต่ำกว่า 2,500 กรัมอยู่ อีกร้อยละ 10.2 และต่ำกว่า 3,000 กรัมร้อยละ 54

2. โรคขาดสารอาหาร โปรตีนและพลังงานในปี 2533 เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในชนบทยังมีปัญหาการขาดสารอาหาร โปรตีนและพลังงานในระดับ 1,2 และ 3 จำนวน 499,259 คน หรือร้อยละ 18.9 ของเด็กวัยเดียวกัน จำแนกเป็นขาดสารอาหาร โปรตีนและพลังงานระดับ 1 ร้อยละ 18.1 ระดับ 2 ร้อยละ 0.8 ระดับ 3 ร้อยละ 0.004 ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มของผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ ส่วนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในชุมชนแออัดในเมืองมีปัญหาการขาดสารอาหาร โปรตีนและพลังงานในระดับ 1, 2 และ 3 ประมาณร้อยละ 9.4 และในเขต กนท. มีปัญหาเด็กขาดสารอาหาร โปรตีนและพลังงานระดับ 1,2 และ 3 รวมกันร้อยละ 8.0

นอกจากนั้นในปี 2533 นักเรียนประถมศึกษา (อายุ 5-14 ปี) ขาดสารอาหาร โปรตีน และพลังงานโดยมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์อยู่ร้อยละ 15.2

3. โรคขาดสารอาหาร ไอโอดีน ในปี 2532 ได้มีการสำรวจการขาดสารไอโอดีน ซึ่งแสดงออกโดยอาการคอพอกของเด็กวัยเรียนในพื้นที่ 14 จังหวัดในภาคเหนือและจังหวัดเลย พนวานี 151 อำเภอ มีอำเภอที่มีความรุนแรงของโรคนี้เกินร้อยละ 10 อยู่ถึง 99 อำเภอ มีอัตราคอพอกเฉลี่ยร้อยละ 28.5

ในปี 2533 ได้มีการสำรวจภาวะของโรคในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกจังหวัด จังหวัดอุทัยธานี ในภาคเหนือตอนล่างและบริเวณภาคกลางบางจังหวัด ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศเป็นป่าเขาและห่างไกล รวมทั้งหมู่ 64 อำเภอ พบร่วมกัน 14 จังหวัด พบว่ามีอัตราการเป็นโรคคอมพอกมากกว่าร้อยละ 10 ในทุกพื้นที่ และมีการสำรวจเด็กนักเรียนประถมศึกษา (อายุ 6-14 ปี) ในพื้นที่ 14 จังหวัดภาคเหนือและจังหวัดเลย พบร่วมกัน 147,800 คน หรือร้อยละ 16.8 อย่างไรก็เดียวกันไม่มีการสำรวจสภาวะการขาดสารไอโอดีนในเด็กอายุ 0.5 ปี ซึ่งอยู่ในระยะสำคัญที่สมองกำลังเจริญเติบโต หากปล่อยให้เด็กโตะและมีอาการคอมพอกแล้ว จะมีปัญหาพัฒนาการล่าช้าหรือปัญหาการเรียนรู้บกพร่องและแก้ไขได้ยาก

4. โรคโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กในปี 2533 มีการสำรวจข้อมูลใน 70 จังหวัด พบร่วมกัน 14 จังหวัด ที่มีภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กร้อยละ 18.8 ส่วนเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ปี มีภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กร้อยละ 14.8 และพบร่วมกันเด็กอายุ 0-2 ปี ในชนบท มีร้อยละ 25-30 และในสถานสงเคราะห์มีร้อยละ 70-93 ที่เป็นโรคโลหิตจาง นอกจากนี้ เด็กวัยประถมศึกษามีภาวะโลหิตจางร้อยละ 19.7 และในปี 2534 มีเด็กเป็นโรคโลหิตจางร้อยละ 15

5. โรคขาดวิตามินเอ เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งมีสภาวะการขาดวิตามินเอ จากการสำรวจเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 จังหวัด พบร่วม ภาวะพร่องวิตามินเอ ร้อยละ 20 โดยไม่ปรากฏอาการ ซึ่งสัมพันธ์กับโรคติดเชื้อ ทำให้มีอาการรุนแรง และอัตราการตายสูง

การที่เด็กและผู้ใหญ่มีครรภ์ส่วนหนึ่งบังคับมีปัญหาทุพโภชนาการอยู่นี้มีสาเหตุมาจาก

- ผู้หญิงมีครรภ์บริโภคอาหารไม่เพียงพอหรือไม่ถูกต้องหลักโภชนาการในระหว่างตั้งครรภ์
- ความยากจนของครอบครัว ทำให้เด็กไม่สามารถได้รับอาหารในปริมาณและคุณค่าที่เพียงพอ
- พ่อ แม่ ผู้ปกครองหรือผู้เลี้ยงดูเด็กขาดความรู้ในเรื่องอาหารและโภชนาการ สำหรับเด็กที่ถูกต้อง
- ความเจ็บป่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคอุจาระร่วง

- บริการอาหารกลางวันในโรงเรียนสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลน ยังมีน้อยและครอบคลุมไม่ทั่วถึง ทั้งนี้มีเด็กนักเรียนประมาณศึกษาในชนบทที่ไม่ได้รับประทานอาหารกลางวันถึง 1.2 ล้านคน

- การดำเนินงานเฝ้าระวังและติดตามการเปลี่ยนแปลงภาวะโภชนาการในเด็กยังทำได้ไม่ครอบคลุมเพียงพอ

ทราบบางส่วนยังไม่ได้รับการเลี้ยงดูด้วยนมแม่อย่างเพียงพอ ทำให้ขาดภูมิต้านทานโรค ร่างกายเจริญเติบโตช้า และอาจเกิดท้องร่วงรุนแรง ในช่วง 3 เดือนแรก ซึ่งเป็นช่วงที่อัตราการตายของทารกค่อนข้างสูง จากการสำรวจในปี 2533-2534 พบว่า อัตราการให้อาหารอื่นร่วมกับน้ำนมแม่ในระยะ 3 เดือนแรก เช่น ข้าว แป้ง มีร้อยละ 33-48 และกล้วยมีร้อยละ 30 ในบางพื้นที่ โดยเฉพาะในชนบทและเขตชนชนแออัดในเมืองยังมีการให้ข้าวเป็นแก่ทารกอยู่ ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้เลี้ยงดูเด็ก ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องโภชนาการ สำหรับเด็กที่ถูกต้อง โดยเฉพาะแม่ขาดความรู้และไม่ตระหนักรถึงความสำคัญของนมแม่ว่านี้ประโยชน์มากกว่านมผสมอื่น ๆ ในช่วง 3 เดือนแรก

เด็กและเยาวชนในเมืองส่วนหนึ่งมีแนวโน้มของการมีภาวะโภชนาการเกิน จากการสำรวจในปี 2532 พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษา (อายุ 13-18 ปี) ในเขตเมืองมีภาวะโภชนาการเกินร้อยละ 16.0 ภาวะโภชนาการเกินนี้จะนำไปสู่โรคหัวใจขาดเลือด โรคเบาหวาน โรคไขมันในเลือดสูงได้ ทั้งนี้มีสาเหตุจาก

- พ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมทั้งตัวเด็กและเยาวชน ขาดความรู้ทางโภชนาการที่ถูกต้อง
- เด็กและเยาวชนมีบริโภคนิสัยที่ไม่ถูกต้อง
- เด็กและเยาวชนขาดการออกกำลังกายที่สม่ำเสมอ

ด้านสติปัญญาและความสามารถพื้นฐาน

1. เด็กวัยก่อนประถมศึกษา (อายุ 0-5 ปี) ส่วนใหญ่มีพัฒนาการทางสติปัญญา อารมณ์และสังคมไม่เหมาะสม ได้พบว่าทางด้านพัฒนาการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กในวัยนี้ล่าช้าพิเศษ โดยเฉพาะเด็กในชนชนแออัดในเมืองและชนบทยากจน มีร้อยละ 5 ที่มีพัฒนาการปกติ ส่วนพัฒนาการความรู้คิดขั้นรูปธรรมตามปกติ เด็กจะเริ่มนี้ตั้งแต่อายุ 5 ปี และสมบูรณ์เมื่ออายุ 11 ปี แต่เด็กในเมืองจะมีพัฒนาการนี้เมื่ออายุ 6 ปี ในขณะที่เด็กชนบทจะมีเมื่อ

อายุ 9 ปี ส่วนในระดับความรู้คิดขึ้นนามธรรมในเด็กอายุ 15 ปี (ต้องมีพัฒนาการต่อเนื่องมาจากวัยเด็กเล็ก) ซึ่งปกติควรใช้เหตุผลวิเคราะห์และสรุปเรื่องราวได้แล้ว กลับพบว่ามีเพียงร้อยละ 1.2 เท่านั้น ที่พัฒนามาได้ถึงขั้นนี้ ทั้งนี้มีสาเหตุมาจาก

- การเลี้ยงดูที่ไม่ถูกต้องในครอบครัว รวมทั้งความไม่รู้หรือความไม่ตระหนักของพ่อแม่ถึงความสำคัญของการเสริมสร้างพัฒนาการที่ดีแก่เด็กเล็ก ขาดการเตรียมตัว ขาดความรู้ และเจตคติที่ถูกต้องในการอบรมเด็กดูแล

- ครอบครัวแตกแยก ครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์หรือครอบครัวที่มีปัญหา ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว

- พ่อแม่ติดสิ่งเสพติด หรือมีสุนทรียะหรือครอบครัวที่มีปัญหา ความ

- เด็กอายุ 0-2 ปี ที่พ่อแม่ออกไปทำงานนอกบ้านถูกทอดทิ้งให้อยู่กับบุคคลที่ไม่เหมาะสม ขาดการเอาใจใส่ และขาดความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กเล็กที่ถูกต้อง

2. เด็กอายุ 3-5 ปี ขาดการได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าประถมศึกษา จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพบว่า ในปี 2532 เด็กอายุ 3-5 ปี ได้รับการเตรียมความพร้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็กเพียงร้อยละ 41.0 ทั้งนี้เป็นเพราะเด็กส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสได้เข้าเรียน เด็กเหล่านี้ได้แก่ เด็กในชนบท เด็กในชุมชนแออัดในเขตเมือง เด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจน นอกจากนี้การเตรียมความพร้อมแก่เด็กที่ดำเนินการอยู่ก็ยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร

3. เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาขั้นสูงกว่าเดิม ไม่เพียงพอ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศ กล่าวคือ

3.1 ด้านปริมาณ

- การเกณฑ์เด็กเข้ารับการศึกษาภาคบังคับยังดำเนินการได้ไม่ครอบคลุมทั่วถึงในปี 2532 สามารถเกณฑ์เด็กเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ร้อยละ 975 ของเด็กที่ถึงเกณฑ์ทั้งหมด

- ในปี 2532 เด็กอายุ 6-11 ปี เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาร้อยละ 94 โดยมีสัดส่วนระหว่างเด็กหญิงและเด็กชายที่ได้รับการศึกษาระดับนี้ 48:52 เด็กอายุ 12-14 ปี เข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 34 เยาวชนอายุ 15-17 ปี เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ร้อยละ 22 และเยาวชนอายุ 18-24 ปี เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาเพียงร้อยละ 11 (ปีการศึกษา 2531)

- เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ออกกลางคันยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก
- อัตราการเรียนต่อชั้น ม.1 ในปี 2532 เท่ากับร้อยละ 46.2 ส่วนในปี 2534 เท่ากับร้อยละ 57.6 ซึ่งรวมถึงโรงเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติขยายเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 1,000 โรง ในปี 2534 ด้วย ทั้งนี้มีสาเหตุจาก
 - ครอบครัวยากจน หรือต้องการให้เด็กออกมากำรงทำงานช่วยเหลือครอบครัวอยู่ในชนบทห่างไกล อยู่ในชุมชนแออัดในเมือง อยู่ในท้องถิ่นที่มีความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม รวมทั้งเด็กที่ด้อยโอกาสอื่น ๆ
 - ยังไม่มีระบบส่งต่อระหว่างโรงเรียนในชนบทกับโรงเรียนในเมือง รวมทั้งการขาดหลักฐานทางทะเบียนรายภูร์ ทำให้ไม่สามารถเข้าเรียนได้

3.2 ด้านคุณภาพ

- ประสิทธิภาพของหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษายังไม่สูงเพียงพอ กล่าวคือ ในปี 2532 เด็กชั้นประถมศึกษาเรียนตกชั้น โดยเฉลี่ยร้อยละ 3.25
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ ในปี 2531 คะแนนเฉลี่ยวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษานะที่ 6 มีเพียงร้อยละ 33 นอกจากนี้ยังพบว่าผลการเรียนด้านความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหา การใช้ภาษา การนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ การจัดการ และการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ไปใช้ในชีวิตประจำวันยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ทั้งนี้มีสาเหตุจาก

1. เนื้อหาของหลักสูตรส่วนใหญ่เน้นความรู้ความจำมากกว่า การพัฒนาความสามารถทางสติปัญญา และมิได้มีการปรับเนื้อหาให้เข้ากับสภาพชีวิตในสังคมที่เป็นจริง
2. บุคลากรทางการศึกษายังมีคุณภาพไม่น่ากับเท่าที่ควร ครูส่วนใหญ่ยังขาดทักษะและเจตคติที่คิดต่อการทำงานกับเด็ก รวมทั้งครุยังต้องรับผิดชอบภารกิจด้านอื่น ๆ มากมาย นอกเหนือจากการงานสอนด้วย ทำให้ครูไม่มีเวลาในการเตรียมการสอน ได้ดีเท่าที่ควร

4. เยาวชนนอกระบบโรงเรียนยังขาดการได้รับการพัฒนาสติปัญญาและความสามารถอย่างเหมาะสม เนื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่ครอบคลุมเพียงพอ

5. เด็กและเยาวชนยังมีความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีไม่สูงพอที่จะก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงและทิศทางในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากกระบวนการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับชั้นเรียนต่าง ๆ ยังไม่ทันสมัยเท่าที่ควร

6. เด็กและเยาวชนที่มีสติปัญญาเดิมหรือมีความสามารถพิเศษยังได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ได้รับการพัฒนาไม่มากเท่าที่ควร เนื่องจากยังขาดแนวทางหรือวิธีการที่จะให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้ได้แสดงออกซึ่งปริชาญาณและความสามารถพิเศษ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาประเทศอย่างจริงจัง

ด้านการเตรียมเพื่ออาชีพและการมีงานทำ

1. เด็กและเยาวชนที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาแล้ว ยังมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการงาน หรือการเตรียมอาชีพไม่เพียงพอ เนื่องจาก

- หลักสูตรการเรียนการสอนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพในระบบโรงเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และมีเวลาเรียนน้อยคือร้อยละ 8 ของเวลาเรียนทั้งหมด

- ครูผู้สอนขาดความรู้และประสบการณ์ในด้านการงานและพื้นฐานอาชีพ
- ขาดวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน

2. เยาวชนนอกระบบโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ได้บริการฝึกอาชีพ หรือยังไม่มีความรู้และทักษะที่สูงพอต่อการผลิตที่ทันสมัย ในปี 2529 มีเยาวชนอายุ 15-24 ปี ได้รับการฝึกอาชีพร้อยละ 70.0 ของผู้ที่ได้รับการฝึกอาชีพทั้งหมดหรือเพียงร้อยละ 5.2 ของเยาวชนอายุ 15-24 ปี ที่ไม่อยู่ในระบบโรงเรียนทั้งนี้เนื่องจากบริการดังกล่าวทั้งในด้านสถานที่และโครงการฝึกอาชีพยังมีไม่ครอบคลุมเพียงพอ และการฝึกอาชีพในสถาบันต่าง ๆ ไม่ทันสมัยพอที่จะทำให้ผู้รับการฝึกอาชีพสามารถเข้าร่วมกับกระบวนการผลิตที่ทันสมัยในปัจจุบันได้ อีกทั้งระบบการวางแผนและประสานการฝึกอาชีพของหน่วยงานต่าง ๆ ในระดับจังหวัดยังไม่มีประสิทธิภาพ

3. เยาวชนนอกระบบโรงเรียนส่วนหนึ่งยังประสบปัญหาการว่างงานอยู่ (ถึงแม้ว่าในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ความต้องการแรงงานในสาขาวิชาการผลิตต่าง ๆ จะเพิ่มมากขึ้นก็

ตาม) กล่าวคือ ในปี 2532 มีเยาวชนอายุ 15-19 ปี ว่างงาน 1.3 แสนคน หรือร้อยละ 2.3 ของเยาวชนในกลุ่มอายุเดียวกันที่อยู่ในกำลังแรงงาน และเยาวชนอายุ 20-24 ปี ว่างงาน 2.5 แสนคน หรือร้อยละ 2.5 ของเยาวชนในกลุ่มอายุเดียวกันที่อยู่ในกำลังแรงงาน ทั้งนี้มีสาเหตุจาก

- เยาวชนนอกระบบโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายและเข้าสู่กำลังแรงงานใหม่ปีละประมาณ 9 แสนคน บังตาดความรู้และทักษะในวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพเศรษฐกิจและสังคม และไม่สามารถเข้าร่วมในการผลิตที่ทันสมัย รวมทั้งไม่สามารถประกอบอาชีพส่วนตัวได้

- ขาดการส่งเสริมและสนับสนุนในการขยายโอกาสการมีงานทำในเขตเมือง สำหรับประกอบอาชีพส่วนตัวที่เป็นระบบ

- ขาดระบบชื่อมูลที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับความต้องการแรงงานและระบบแนะนำอาชีพ

- กฎ ระเบียบ และขั้นตอนต่าง ๆ เป็นอุปสรรคต่อการที่จะประกอบอาชีพส่วนตัว

4. เยาวชนที่ทำงานส่วนตัวส่วนหนึ่งยังทำงานอยู่ในสถานประกอบการที่มีสภาพแวดล้อมไม่ดีและขาดความปลดปล่อยในการทำงาน รวมทั้งขาดการสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาต่อ กล่าวคือในปี 2533 มีเยาวชนอายุ 15-24 ปีที่ประสบอันตรายจากการทำงานจำนวน 58,703 คน หรือร้อยละ 73.6 ของผู้ประสบอันตรายจากการทำงานทั้งหมดทุกกลุ่มอายุ ทั้งนี้เนื่องจาก

- ขาดความระมัดระวัง และการเมืองกันในการทำงาน

- ขาดอุปกรณ์เครื่องป้องกันอุบัติเหตุ

- กฎหมายเกี่ยวกับความปลดปล่อยในการทำงานในปัจจุบันยังให้ความคุ้มครองไม่ครอบคลุมถึงแรงงานทั้งหมด

- นายจ้างไม่สนับสนุนให้เยาวชนศึกษาเพิ่มเติมในระหว่างการทำงาน

ด้านสังคม วัฒนธรรม จริยธรรมและการเมืองการปักธงชัย

1. เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งยังมีลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพไม่ดี มีจิตใจไม่เข้มแข็ง ขาดความคิดสร้างสรรค์และเหตุผล ขาดระเบียบวินัยและความสามัคคี ขาดการรักษา

ประยัคคօอม ขาดความอดทนและอดกลืน ขาดความมุ่งมั่นจริงจังในการทำงาน ขาดสำนึกร่วมกันสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม เนื่องจาก

- ครอบครัวขาดความเข้าใจ และไม่ได้อบรมเลี้ยงดูให้เด็กและเยาวชนมีพัฒนาการทางด้านลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพที่คุณตามต้องแต่ในวัยเด็ก

- สถาบันต่าง ๆ ในสังคมยังขาดวิธีการและการดำเนินงานที่จะปลูกฝังและพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพที่ดี มีความคิดและจิตสำนึกรักและเมตตา

2. เด็กและเยาวชนใช้เวลาไปในทางที่ไม่เหมาะสม ขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม และขาดจิตสำนึกรักในสังคม ขาดการส่งเสริมการสังวนรักษาสาธารณสมบัติ จากข้อมูลในปี 2528 พบร่วมกับนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ บุกวิชาต นศต นร ลูกเสือชาวบ้าน ร้อยละ 0.3 เข้าร่วมกิจกรรมความมั่นคงของชาติร้อยละ 0.6 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ พัฒนาชุมชนและบรรเทาสาธารณภัยร้อยละ 3.3 สร้างซ่อมสาธารณสมบัติร้อยละ 2.1 และทำความสะอาดสถานที่สาธารณะร้อยละ 9.1 ของเด็กและเยาวชนทั้งหมด ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจาก

- การให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างในการสร้างสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ โดยการเล่นกีฬา หรือฝึกกายบริหารเพื่อออกกำลังกาย หรือการพักผ่อนหย่อนใจที่ดี ยังทำได้น้อย

- กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ทำประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัว และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม รวมทั้งมีจิตสำนึกรักในสังคม ขาดการส่งเสริมรักษาสาธารณสมบัติยังมีอยู่น้อย

3. เด็กและเยาวชนขาดการรู้จักใช้ อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเด็กและเยาวชนขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องการใช้ อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. เด็กและเยาวชนยังขาดการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ไทย เพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเนื่องจาก

- ขาดการส่งเสริมบทบาทและการสร้างจิตสำนึกรักให้แก่เด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และพัฒนามรดกทางศิลปวัฒนธรรม

- การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ขนธรรมเนียมประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น และศิลปวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะของชาติยังมีไม่นักพอ

5. เด็กและเยาวชนเป็นจำนวนมาก มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมในการดำเนินชีวิตที่ไม่เหมาะสม เช่น มีการแก่งแย่งชิงดีซิงเด่น ในทางที่ไม่สมควรเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ไม่เชื่อว่าทำดีได้ ทำชั่วได้ชั่ว ไม่มีความละอาย และขาดการต้านทานต่อสิ่งชั่วร้ายที่ชักจูงไปในทางที่ผิดและชั่ว ไม่มีความยุติธรรม ไม่ซื่อสัตย์ ไม่รู้จักพอ ไม่มีน้ำใจ เป็นเด็กเนียนกัน ขาดการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และมีค่านิยมทางวัฒนพุ่งเพื่อ ฯลฯ ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุ

- การอบรมเลี้ยงดูซึ่งขาดการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ถูกต้องเหมาะสมตามวัย และไม่มีความต่อเนื่องเท่าที่ควร

- การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและวิธีชีวิตของคนในสังคม ซึ่งเน้นการแข่งขันกันในทางวัฒนธรรมและฐานะทางเศรษฐกิจมากขึ้น

- สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาและสถาบันสังคมอื่น ๆ ไม่ได้ให้ความสนใจด้านศาสนาอย่างลึกซึ้ง เด็กและเยาวชนจะเล拜หรือห่างเหินจากหลักธรรมและกิจกรรมด้านศาสนา

- สถาบันศาสนาซึ่งไม่มีรูปแบบ และวิธีการที่ดีพอที่จะจูงใจให้เด็กและเยาวชนเกิดความสนใจในหลักธรรม

6. เด็กและเยาวชนเป็นจำนวนมากยังขาดความรู้ ความเข้าใจในด้านการเมืองการปกครองตามระบบประชาธิปไตย เนื่องจากสถาบันครอบครัวและสังคมไทยส่วนหนึ่งยังขาดค่านิยม อุดมการณ์ และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

7. เด็กและเยาวชนยังมีจิตวิญญาณของความเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีความศรัทธาในชาติ ตลอดจนมีจิตสำนึกรักชาตินิยม ไม่น่าเกท่าที่ควร เนื่องจากยังขาดการปลูกฝังอย่างจริงจังเพื่อให้มีจิตวิญญาณและจิตสำนึกรักดังกล่าว

กลุ่มเด็กและเยาวชนเป้าหมายพิเศษ

กลุ่มเด็กและเยาวชนเป้าหมายพิเศษ หมายถึง กลุ่มเด็กและเยาวชนที่อยู่ในภาวะยากลำบากพิเศษ ประสบกับปัญหาและไม่สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐานด้านต่าง ๆ ในสังคม ตลอด

จนต้องการความช่วยเหลือจากสังคมเป็นพิเศษอย่างมาก เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ อย่างปกติ ซึ่งสามารถจำแนกได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. เด็กถูกละเมิดสิทธิ ได้แก่ เด็กถูกทารุณ แรงงานเด็ก โสเกล็มเด็กและเด็กถูกบุ่มปั่นขึ้น ซึ่งมีสภาพปัญหา ดังนี้

1.1 เด็กถูกทารุณ จากรายงานของกรมประชาสงเคราะห์ระบุว่า ในปี 2534 ได้ ช่วยเหลือเด็กถูกทารุณทางร่างกาย จิตใจ และทางเพศจำนวน 21 ราย รวมทั้งจากหน่วยงานภาค รัฐและภาคเอกชนอื่น ๆ อีก จำนวน 212 ราย จากสถิติมูลนิธิเด็ก ในปี 2533 มีเด็กถูกทารุณถึง ชีวิต 17 ราย จากจำนวนเด็ก 41 ราย ถูกทารุณร้อยละ 80 เป็นพ่อแม่และผู้ใหญ่ที่เลี้ยงดูเด็ก มี บางส่วนที่เป็นครู ตำรวจ นักงานเด็กที่ถูกกล่าวหาในทางเพศระหว่างเดือนกรกฎาคม-ตุลาคม 2534 มีถึง 52 ราย ซึ่งสถิติดังกล่าววนนี้เป็นเพียงส่วนที่ได้รับรายงานเท่านั้น คาดว่าจะมีเด็กที่ถูก ทารุณอีกเป็นจำนวนมากกว่าประเทศซึ่งไม่ปรากฏข้อมูล

1.2 แรงงานเด็ก จากรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2532 ระบุว่า มี เด็กอายุ 13-19 ปี จำนวนทั้งสิ้น 8.6 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นเด็กที่มีงานทำ 5.4 ล้านคน แยก เป็นเด็กอายุ 13-14 ปี จำนวน 1 ล้านคน อายุระหว่าง 15-19 ปี จำนวน 4.4 ล้านคน เนพะฯ ใน กรุงเทพฯ มีเด็กทำงานรวมทั้งสิ้น 217,000 คน แยกเป็นเด็กอายุ 13-14 ปี จำนวน 22,000 คน อายุ 15-19 ปี จำนวน 195,000 คน ส่วนหนึ่งของแรงงานเด็กเหล่านี้จะถูกทารุณทางร่างกายและ จิตใจ ตลอดจนถูกเอกสารเอาจริงเรื่องค่าจ้าง ความเป็นอยู่และสวัสดิการรวมทั้งขาดโอกาสด้าน ความก้าวหน้าทางอาชีพ ขาดโอกาสในการศึกษาเพิ่มเติมและฝึกหัดเชิงอาชีพ ตลอดจนขาด ลิทธิในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ เช่นเด็กปีกที่ร้าวไป

1.3 โสเกล็มเด็ก จากการสำรวจของกองการโรค กระทรวงสาธารณสุข พบว่าในปี 2533 มีเด็กและเยาวชนที่ค้าประเวณีในสถานที่ต่าง ๆ จำนวน 86,494 คน ทั้งนี้ เด็กเหล่านี้ส่วน ใหญ่ถูกกล่าว枉และบังคับให้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ ถูกกระทำทารุณทางเพศ ทำให้เกิดผล เสียต่อร่างกายและจิตใจและป่วยเป็นกามโรค และโรคทางเพศสัมพันธ์อื่น ๆ รวมทั้งโรคเยดส์ ด้วย นอกจานนี้แนวโน้มการซื้อขายเด็กชายจากหมู่บ้านและโสเกล็มเด็กชายกำลังแพร่ขยายไป มากขึ้น อย่างไรก็ตี ยังไม่มีสถิติข้อมูลที่แน่นอนเกี่ยวกับจำนวนโสเกล็มเด็ก แต่คาดว่าจะมีโสเกล็ม เด็กทั่วประเทศมากกว่าจำนวนที่รายงานไว้ข้างต้น

1.4 เด็กถูกลบสิ่งขึ้น จากสถิติของกรมสำรวจ พบร้าในปี 2533 เกิดคดีอาชญากรรม กับการประทุร้ายต่อชีวิตร่างกายและเพศทั่วประเทศ จำนวน 24,052 ราย ในจำนวนนี้เป็นคดี ข่มขืน 2,514 ราย หรือร้อยละ 10.5 และจากข้อมูลของศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก พบร้าในปี 2530-2534 มีเด็กถูกข่มขืน 264 คน เป็นเด็กอายุไม่เกิน 16 ปี ถูกข่มขืนและกระทำการ 222 คน ซึ่งจากจำนวนนี้ 30 คน เป็นเด็กที่ถูกฆ่าตายหลังข่มขืน ผู้ที่ข่มขืนส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่ใกล้ชิด หรือมีความสัมพันธ์กับเด็กหรือเป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกับเด็ก

2. เด็กถูกปล่อยประละเลย ได้แก่ เด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจนมาก เด็กที่ถูกทอดทิ้งและเด็กกำพร้า เด็กเร่ร่อน เด็กถูกกรรมกรก่อสร้าง เด็กในชุมชนแออัด และเด็กชนกลุ่มน้อย ซึ่งมีสภาพปัญหา ดังนี้

2.1 เด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจนมาก จากข้อมูลของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย ในปี 2531 พบร้า ประมาณร้อยละ 23 ของประชากรอยู่ในฐานะยากจน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนในชนบท ปัญหางบประมาณก่อให้เกิดในครอบครัวยากจนมากนี้ เช่น ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ทุพโภชนาการ การขาดโอกาสทางการศึกษา ปัญหาพ่อแม่ขาดความรู้ในการเลี้ยงดูลูกที่ถูกต้องและขาดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ อีกทั้งเด็กกลุ่มนี้ยังมีแนวโน้มที่จะก้าวไปสู่อบายมุขและการกระทำการผิดกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยง่าย

2.2 เด็กถูกทอดทิ้งและเด็กกำพร้า จากสถิติของกรมประชาสงเคราะห์ พบร้ามีเด็กถูกทอดทิ้งไว้ในที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ประมาณปีละ 500 คน โดยในปี 2534 มีเด็กอายุ 0-5 ปี ถูกทอดทิ้งที่อยู่ในอุปกรณ์ของกรมประชาสงเคราะห์ จำนวน 2,199 คน นอกจากนี้ยังมีเด็กอ่อนจำนวน 48,223 คน ที่อยู่ในความดูแลของสถานสงเคราะห์เด็กอุเท่าน ส่วนใหญ่แล้วเด็กจะถูกทอดทิ้งภายหลังคลอดตามโรงพยาบาล

2.3 เด็กเร่ร่อน จากรายงานของกรมสำรวจ ในปี 2533 ได้ทำการจับกุมเด็กเร่ร่อนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 159 ราย นอกจากนี้ยังมีรายงานของเด็กเร่ร่อนที่ได้รับการดูแลอยู่ในความรับผิดชอบของกรมประชาสงเคราะห์ในเดือนกันยายน 2534 มีจำนวน 824 คน เด็กเร่ร่อนที่เข้าพักในบ้านของมูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก จำนวน 227 คน จากรสภาพสังคมปัจจุบัน มีแนวโน้มว่าเด็กเร่ร่อนจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นตามเมืองใหญ่ เด็กเหล่านี้มีอัตราเสี่ยงสูงที่จะถูกทำร้ายและตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทุกประเภท รวมทั้งคิดยาเสพติด ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ ท้าประเวณ และติดเชื้อเอชไอวีตัวย

2.4 เด็กกลุ่กรุ่นกร่อส์ร้างจากการสำรวจแรงงานทั่วราชอาณาจกรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2529 พบว่ามีจำนวนกรรมกร่อส์ร้างประมาณ 764,500 คน และคาดว่าในปี 2534 จะมีประมาณ 1,170,500 คน กรรมกรเหล่านี้ส่วนใหญ่อยู่พม่าจากถิ่นอื่นและมาทั้งครอบครัว คือ พ่อ แม่ ลูก และจากการสำรวจขององค์การเอกชน ในปี 2532 พบว่า ในแหล่งก่อสร้างมีเด็กวัยแรกเกิดถึง 15 ปี จำนวนกว่า 30,000 คน เด็กกลุ่มนี้มีปัญหา เช่น การติดเชื้อ การเจ็บป่วย การขาดสุขนิสัยที่ดี ทุพโภชนาการ การขาดโอกาสทางการศึกษา และการได้รับอันตรายจากสภาพแวดล้อม เป็นต้น

2.5 เด็กในชุมชนแออัด จากการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า ในปี 2531 มีชุมชนแออัดในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 1,500 ชุมชน ประชากรประมาณ 1.32 ล้านคน และมีอัตราการขยายตัวของชุมชนแออัดอย่างรวดเร็วถึงร้อยละ 31 ซึ่งประชากรเหล่านี้รวมทั้งเด็กในชุมชนแออัดมักจะประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ สุขภาพอนามัย และสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม รวมทั้งได้รับสาระปัญญา บริการ และสวัสดิการทางสังคมที่ไม่เพียงพอ เด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่ถูกต้องจากพ่อแม่ ขาดสารอาหาร ขาดโอกาสทางการศึกษา ปัญหาเหล่านี้เป็นสาเหตุที่นำไปสู่ปัญหาการติดสารเสพติด การขายบริการทางเพศ รวมทั้งเป็นแหล่งอนามัยมุขและการก่ออาชญากรรมอีกด้วย

2.6 เด็กชนกลุ่มน้อย เช่น เด็กชาวเขา ชาวเล ยะป่าชาไก เป็นต้น จากการสำรวจของกรมประชาสงเคราะห์ ในปี 2532 พบว่ามีชาวเขาจำนวน 579,239 คน ในจำนวนนี้ กว่าร้อยละ 40 เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เด็กเหล่านี้จะมีปัญหาสุขภาพอนามัย ทุพโภชนาการ ซึ่งมักจะเสียชีวิตด้วยโรคต่าง ๆ โดยเฉพาะโรคติดต่อในระบบทางเดินหายใจ โรคระบบทางเดินอาหาร โรคมาลาเรีย และโรคที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คือ โรคเออดส์ ปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ปัญหาการขาดโอกาสทางการศึกษา ไม่มีสัญชาติ ติดสารเสพติด และตกเป็นเหยื่อของการถูกหลอกล่อลงให้คำประเวณี

3. เด็กและเยาวชนประพฤติดนิสัยไม่สมควร ได้แก่ เด็กและเยาวชนติดยาเสพติดและสารระเหย เด็กและเยาวชนมัวสุ่นในสถานบริการและสถานเริงรมย์เด็กและเยาวชนตั้งครรภ์อกสมรส ซึ่งมีสภาพปัญหา ดังนี้

3.1 เด็กและเยาวชนติดยาเสพติดและสารระเหย จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและสารระเหยและเข้ารับการบำบัดรักษาจำนวน

15,037 คน หรือร้อยละ 25 ของผู้ติดยาเสพติดและสารระเหยที่เข้ารับการบำบัดรักษาทั้งหมด โดยแบ่งเป็นอายุต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 237 คน อายุ 16-20 ปี จำนวน 3,343 คน และอายุ 21-25 ปี จำนวน 11,457 คน การที่เด็กที่ติดยาเสพติดและสารระเหยนี้ จะเกิดผลเสียต่อสุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญาและอาจถึงตายได้ในที่สุด

3.2 เด็กและเยาวชนมัวสุนในสถานบริการและสถานเริงรมย์ มีประมาณการไว้ว่า ในกรุงเทพมหานครแต่ละคืนมีเด็กและเยาวชนประมาณ 7,500 คนที่ไปใช้บริการและมัวสุน ในสถานคิสโก้เชค ผู้ใช้บริการในสถานคิสโก้เชคส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยรุ่นอายุ 12-17 ปี สภาพ ของสถานบริการและสถานเริงรมย์ โดยเฉพาะคิสโก้เชคจะส่งผลเสียต่อสายตาและหูของเด็ก และเยาวชนที่เข้าไปเที่ยว เนื่องจากการใช้แสงเลเซอร์และเสียงดังมากเกินมาตรฐาน ตลอดจน เกิดการมัวสุนทางเพศ แนวโน้มของเด็กและเยาวชนที่เข้าไปเที่ยวในสถานบริการและสถานเริง รมย์เหล่านี้เพิ่มมากขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมอีก ฯ ตามน้ำนมาย และจะรุนแรง มากยิ่งขึ้น

3.3 เด็กและเยาวชนตั้งครรภ์นอกสมรส จากการวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่าวัยรุ่นกลุ่มอายุ 16-18 ปี ที่ตั้งครรภ์นั้น มีการตั้งครรภ์โดยมิได้ตั้งใจสูงถึงร้อยละ 21.4 ซึ่งในจำนวนนี้ ๑ ใน 4 เดียพยาบาลทำลายทารกในครรภ์มาก่อน การที่เด็กและเยาวชนตั้งครรภ์ นอกสมรสนั้น ก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบทั้งในด้านปัญหาทางสุขภาพร่างกายของตัวเด็ก และเยาวชนที่เป็นมารดาและทารกที่จะเกิดมา รวมทั้งสภาพจิตใจ อารมณ์ และอนาคตของเด็ก และเยาวชนเอง

4. เด็กและเยาวชนพิการทางกายและสติปัญญา ในปี 2529 ได้สำรวจพบคนพิการ ประเภทต่าง ๆ ทั่วประเทศจำนวน 385,560 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ของประชากรทั้งหมด และ จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2530 พบว่าเด็กอายุ 6-14 ปี ไม่ได้เข้าเรียนนั่นเอง จากป่วยหรือพิการจำนวน 61,210 คน และในจำนวนนี้มีเพียงร้อยละ 5 เท่านั้นที่ได้รับการศึกษา จากรัฐ เด็กและเยาวชนพิการส่วนใหญ่ขาดโอกาสทางการศึกษา ขาดการเหลียวแล ไม่ได้รับการ พื้นฟูสมรรถภาพ ความพิการทางร่างกายและสติปัญญานั้นอาจเกิดขึ้นในช่วงที่มารดาตั้งครรภ์ ขณะคลอด และหลังคลอด อีกที่ เกิดจากโรคติดเชื้อ ได้รับสารพิษ เกิดอุบัติเหตุ ได้รับความ กระแทกกระเทือนทั้งทางร่างกายและจิตใจ ได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ มีโรคประจำตัว เกิด ภาวะผิดปกติทางพัฒนารูปแบบ ครรภ์เป็นพิษ ฯลฯ

การที่เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งยังอยู่ในภาวะยากลำบากเป็นพิเศษ และขาดการได้รับความช่วยเหลือจากสังคมอย่างเหมาะสม เนื่องจากสาเหตุดังต่อไปนี้

4.1 สภาพความเป็นเมืองและอุตสาหกรรม มีความแออัดยัดเยียดไม่เป็นระเบียบเพิ่มมากขึ้น

4.2 ประชากรรายดินจากชนบทเข้าสู่เมืองเพื่อทำงานทำมาหากิน เด็กและเยาวชนที่อยู่ในชุมชนแอดอัคในเขตเมืองจะมีจำนวนมากขึ้น ส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากตามไปด้วย

4.3 เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งอยู่ในครอบครัวที่ยากจน จึงจำเป็นต้องออกจาก การเรียนมาทำงานหาเลี้ยงตัวเองหรือช่วยเหลือครอบครัว

4.4 เด็กและเยาวชนบางส่วนยังอยู่ในครอบครัวที่ไม่เหมาะสม เช่น มีปัญหาความแตกแยกในครอบครัว เป็นต้น

4.5 เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งที่พ่อแม่ถึงแก่กรรม ไร้ญาติอุปการะ หรือเป็นลูกนอกสมรสไม่เป็นที่ยอมรับของญาติพี่น้องและสังคม

4.6 มีแนวโน้มว่าพ่อแม่ติดเชื้อเอ็อดส์และสิ้นชีวิตทั้งคู่เพิ่มขึ้น ทำให้มีเด็กกำพร้ามากขึ้น

4.7 ค่านิยมและความประพฤติของคนในสังคมไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่เด็กและเยาวชน เช่น มีค่านิยมการเลียนแบบการบริโภคที่ไม่ถูกต้อง มีค่านิยมทางเพศที่ผิดและมีการล่อ诱导 และบังคับใช้เด็ก เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการหลงระเริงแต่ความสนุกสนาน ฯลฯ

4.8 การส่งเสริมการห่อหีบที่ยังไม่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ แต่ก็ส่งผลกระทบในทางลบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนบางประการ เช่น การใช้เด็กเป็นเครื่องมือเพื่อผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

4.9 เด็กและเยาวชนรวมทั้งประชาชนทั่วไปขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐานของตนเอง

4.10 ประชาชนทั่วไปขาดสำนึกในหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือปกป้องสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนในทุกระดับ

4.11 การใช้บังคับกฎหมาย ตลอดจนมาตรการป้องกัน ปกป้องคุ้มครองและสอดส่องดูแลเด็กและเยาวชนไม่มีประสิทธิภาพ

4.12 ขาดบริการและสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมและครอบคลุมทั่วถึง โดยเฉพาะบริการสำหรับเด็ก เยาวชนและครอบครัว

สภาพปัญหาเกี่ยวกับสถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน

ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะที่ผ่านมานี้ สถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้ในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับสถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ดังต่อไปนี้

1. สถาบันครอบครัว

1.1 พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่ทราบหรือตระหนักถึงบทบาทของครอบครัวในการ พัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีพัฒนาการที่ดีทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

1.2 พ่อแม่ ผู้ปกครองยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก โภชนาการ การดูแลสุขภาพ หรือวิธีการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เดินโต ขึ้นอย่างมีคุณภาพและมีบุคลิกภาพที่ดี

1.3 หัวหน้าครอบครัวส่วนใหญ่ โดยเฉพาะพ่อยังขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัว

1.4 ลักษณะของครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านขนาดและโครงสร้าง โดยเปลี่ยนจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดียว จากการสำรวจพบว่า ครอบครัวในกรุงเทพฯ มีลักษณะเป็นครอบครัวเดียวเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะคู่สมรสใหม่ มีการแยกครัวเรือนจากพ่อแม่ ในปีแรกของการแต่งงานถึงร้อยละ 55.5 สภาพเช่นนี้ทำให้มีที่พึ่งพาจิตใจน้อยลง ขาดความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่น และความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งมีเวลาและกิจกรรมในครอบครัวน้อยลงด้วย

1.5 ครอบครัวแตกแยก แยกกันอยู่ หรือมีการหย่าร้างมากขึ้น ในปี 2533 มีการหย่าร้าง จำนวน 40,410 คู่ อัตราการหย่าร้างต่อคู่สมรสที่จดทะเบียนเท่ากับ 8.9 และมีอัตราการเพิ่มของการหย่าร้างเพิ่มขึ้นมากกว่า 2 เท่าในเวลา 10 ปี ทำให้เด็กและเยาวชนมีปัญหาเกิดปมด้วย และโอดเดียวมากขึ้น

1.6 บริการสวัสดิการสังคมที่จะช่วยเหลือครอบครัวที่ประสบปัญหาให้สามารถทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างมีคุณภาพ ยังมีน้อย ไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะบริการครอบครัวสังเคราะห์ บริการช่วยดูแลเด็ก และการปรึกษาแนะนำครอบครัวในชุมชน

2. สื่อมวลชน

2.1 สื่อมวลชนส่วนใหญ่ยังมีบทบาทในการจัดรายการและเผยแพร่ข่าวสารเพื่อการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาเด็กและเยาวชน ไม่มากเท่าที่ควร

2.2 สื่อมวลชนบางส่วนได้จัดรายการหรือโฆษณาเผยแพร่สิ่งที่เป็นตัวอย่างไม่ดี หรืออมมโนเด็กและเยาวชนในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีผลเสียต่อเด็กและเยาวชน ทั้งในด้านพฤติกรรม และค่านิยม เช่น มิพุตติกรรมก้าวร้าวรุนแรง เร่งเร้าทางเพศ ปลูกฝังนิสัยการพนันเสี่ยงโชค ฯลฯ ทำให้เกิดการเลียนแบบพุตติกรรมที่ไม่เหมาะสม และมีความเข้าใจที่ผิด

ปัญหาทั้ง 2 ประการข้างต้น มีสาเหตุเนื่องมาจากการสำหรับเด็กและเยาวชนขาดแคลนเงินทุนสนับสนุน ผู้สนับสนุนรายการมุ่งสนใจด้านบันเทิงมากกว่าการจัดรายการสำหรับเด็กเยาวชน และครอบครัว นอกจากนี้บุคลากรในวงการสื่อมวลชนเอง ไม่ตระหนักรู้และไม่ให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง

3. สถาบันศาสนา

3.1 สถาบันศาสนายังไม่สามารถที่จะชักจูงหรือเป็นผู้นำในการพัฒนาจิตใจด้านจริยธรรมและคุณธรรมของเด็กและเยาวชน ได้เพียงพอ เนื่องมาจากการคำเนินงานของสถาบันศาสนา ร่วมกับชุมชนในกิจกรรมทางศาสนา หรือกิจกรรมพัฒนาชุมชน ยังทำได้น้อยและไม่ประสานงานกันเท่าที่ควร

3.2 การเผยแพร่หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะขาดรูปแบบและวิธีการในการเข้าถึงหรือชักจูงการพัฒนาจิตใจของเด็กและเยาวชน และไม่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิต

4. องค์การอุดหนุน

องค์การอุดหนุนที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนมีเป็นจำนวนมาก และมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน แต่ก็ยังมีศักยภาพในการดำเนินงาน ไม่มากนัก เนื่องจากขาดงบ

ประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ จึงทำให้ดำเนินการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้จำกัดเฉพาะกลุ่มและเฉพาะพื้นที่เท่านั้น

5. ธุรกิจอุตสาหกรรม

หน่วยงานธุรกิจอุตสาหกรรมบางส่วนยังมีการส่งเสริม หรือพัฒนาทักษะความรู้และฝีมือแรงงานให้แก่เยาวชนในหน่วยงานน้อย เพราะอาจเห็นว่าอัตราการเข้าออกของแรงงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมมีสูง และไม่เห็นความสำคัญที่จะให้แรงงานในหน่วยงานของตนได้มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ นอกจากนั้นหน่วยงานธุรกิจอุตสาหกรรมยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยตรงมากเท่าที่ควร

6. ศูนย์และกลุ่มเยาวชน

ศูนย์และกลุ่มเยาวชนที่มีอยู่ยังไม่สามารถให้ความรู้ ทักษะในการพัฒนาตัวเยาวชนและอาชีพเยาวชน ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากผู้ดำเนินงานของศูนย์และกลุ่มเยาวชนคือ ผู้นำกลุ่มศูนย์เยาวชน ที่ปรึกษาศูนย์ และเจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดทักษะหรือความตั้งใจในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้หลักสูตรกิจกรรมของกลุ่ม หรือศูนย์เยาวชน ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้เยาวชนมีความรู้และทักษะในการพัฒนาตนเองและอาชีพ

7. หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ

หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ยังมีแผนงาน โครงการด้านการป้องกันแก้ไขปัญหา และพัฒนาเด็กและเยาวชนนอกระบบ โรงเรียนไม่มากและไม่ครอบคลุมกว้างขวาง จึงทำให้เด็กและเยาวชนนอกระบบโรงเรียนไม่ได้รับการพัฒนาด้านต่าง ๆ เพื่อให้มีศักยภาพในการมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศเท่าที่ควร

8. สถาบันการศึกษา

8.1 ระบบบริการการศึกษาหลายส่วนยังไม่อี๊อกอำนวยต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านการประเมินผลให้ความตื่นความชอบแก่ครู ยังเน้นที่ผลงานในเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ

8.2 บทบาทของสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่เน้นให้การศึกษาเป็นสำคัญ ส่วนบทบาทในการให้บริการด้านอื่น ๆ เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยทั่วไปยังมีน้อย และการประสานงานการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อ

ให้บริการเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนนอกรอบบ้านโรงเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

9. ราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น

หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคและหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้ให้ความสำคัญแก่การพัฒนาทางด้านสาธารณูปโภคและทางวัตถุมากกว่าการพัฒนาศักยภาพของคน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนจึงส่งผลให้เด็กและเยาวชนในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ไม่มากเท่าที่ควร

10. ชุมชน

ชุมชน โดยเฉพาะอย่างเช่นชุมชนในเขตเมืองยังมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชนไม่นักเท่าที่ควร เนื่องจากชุมชนยังไม่ตระหนักรู้ในบทบาทและความสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งขาดการจัดตั้งองค์กรที่จะเป็นผู้นำในการพัฒนา

11. องค์กรระหว่างประเทศและองค์กรต่างประเทศ

องค์กรระหว่างประเทศและองค์กรต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ยังไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยมากเท่าที่ควร โดยเฉพาะการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ แก่หน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการเสนอแผนงาน โครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ไม่สอดคล้องกับแนวทางและเงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือขององค์กรต่างประเทศ

สภาพปัจจุบันในการประสานงานและการวางแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนมีอยู่เป็นจำนวนมากทั้งภาครัฐและเอกชน ในส่วนภาครัฐนี้ก็กระจายกันอยู่ในหลายกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งแม้ว่าในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 หน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้จะได้มีการประสานงานการพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับแผนงาน โครงการบางส่วนลงในพื้นที่ แต่หน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินการอยู่นั้น ก็ยังไม่มีการประสานงานกันเท่าที่ควร ทั้งในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ จึงทำให้ปัจจุบันเด็กและเยาวชนในบางพื้นที่ไม่ได้รับการแก้ไข ในขณะที่พื้นที่บางแห่งมีการปฏิบัติงานช้าช้อนกัน ทั้งในกลุ่มเป้าหมายและกิจกรรม ทั้งนี้มีสาเหตุมาจาก

1.1 การประสานงานการพัฒนาเด็กและเยาวชนเป็นการประสานงานในแนว
นอนระหว่างหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นเรื่องลำบากที่จะประสานงานให้บังเกิดผลใน
ทางปฏิบัติ

1.2 การประสานงานการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้อง
อาศัยอำนาจทางการบริหารและการเมืองสนับสนุนอย่างเต็มที่และจริงจัง แต่ผู้มีอำนาจบริหาร
ทางการเมืองยังให้ความสำคัญและมีบทบาทในการพัฒนาเด็กและเยาวชนไม่เพียงพอ

1.3 ขาดระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติที่จะทำให้มีการประสานแผนงาน
โครงการ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนของหน่วยงานปฏิบัติต่าง ๆ ลง
ในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

2. การวางแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระบบที่ผ่านมาซึ่งไม่สามารถดำเนินการได้
อย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพราะขาดข้อมูล ขาดการศึกษาวิจัย และขาดการติดตามประเมินผลเพื่อการวางแผน
แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและจุฬาลงกรณ์ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้
จริง